

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ

ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

A!

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

7-10/1/1971.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις)... Μάκρυνα ...
(παλαιότερον ὄνομα: Μάρμαρι...), Ἐπαρχίας Κορινθίας,
Νομοῦ ... Κορινθίας
 2. Ὄνοματεπώνυμον τοῦ ξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Ὁρέστis
Βεστωρίπουλος. ἑπάγγελμα Διδάσκαλος ...
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις
- Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ξεταζόμενον τόπον. 1 ἔτος καὶ 4 μῆνες
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες:
 - α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον .. Ὀνοματεπώνυμα καὶ λοιπὰ στοιχεῖα
πληροφοριῶν περιέχονται εἰς κεντρικὴν ἡδὴ εἰσὶν ὑπάρχει
εἰς τὴν τελευταία δελτία
 - ἡλικία..... γραμματικαὶ γνώσεις
 - τόπος καταγωγῆς

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ βοσκὴν ποιμνίων; οἱ ἴδιες

Ἐπὶ τῶν αὐτῶν χωριστὰ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα; ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα ..

- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας ("Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητα· δ) εἰς μονὰς κλπ. Μέχρι το 1882 ἦτο
λειψία τοῦ Μοναβητηρίου. Ἀπὸ το 1882 χωράζοντες ἐν 88 ἴσα μερίδια
(ἴδιαι 88 ἴσων οἱ ἀρχηγοὶ τῶν τότε σιτοκένειων)
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του; Μ. ἂν 21. 6. 7 α

β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφότερας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; ἀσχολοῦνται καὶ μὲ τὴν κτηνοτροφίαν καὶ μὲ τὴν μηχανοτροφίαν μαδί.....

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχνηται) ἀσχολοῦνται ἔν παρήργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; ἀσχολοῦνται :

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτῆματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ;

2) Πῶς ἔκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημακατόροι κλπ.) Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ;

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβὴ των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα) ;

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὰ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἄπο ποῦ προήρχοντο οὗτοι ἴσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ἡμερομισθίου εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ;

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δούλοι (ὑπηρέται) ἢ δούλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ;

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τύπου ποῦ ἐπήγαιναν, δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; ἔτιδεν παραλίγα περιοχὲς τοῦ Νομοῦ Κορινθίας ἢ εἰς χειρονομία χωριά.

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται Ναί... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζῆδες), πραγματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; Π.Χ.

δ'. 1) Πώς έλιπαινόντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκήν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικήν (με καυσίν: α) τῆς καλάμιας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης, (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ...
 Μὲ μαριέες ἀπὸ τὰ Σῶνα (μουλάρια - ἄλοκα αἰκοπροβάτα)

2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ... Τ.ο. 1925

ε'. Ἐκ τῆς πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; ... Τ.ο. εἰδερένια ἀλέτρι. Χρησι-
 μοποιεῖται ἀπὸ τὸ 1925. Αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ ἀπὸ τὸ 1960 ἀλλὰ ἀπὸ λίκου.

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).
 Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιοῦται (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;
 Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; Μέναν. ἀφ' ἑξῆρα. Κρητικὸν ἄροτρον. Ἐν τῇ
 χωράφια εἶναι χωματέρη. Ἀλλὰ τὰ εἰδερένια εἰς τὴν ἀκρίαν δι' εἰδερουδαί.

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτροῦ μετὰ τὰς ἀντιστοιχοῦς ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

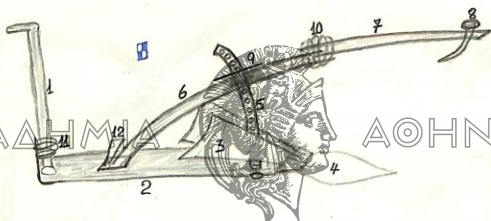
1. Χερολαβή	4. Φρέζα	7. Σταβίρι	10.
2. Βύρα	5. ὕψι	8. Κάνισος	
3. Κουζούρι	6. Ἐπάθη	9.	

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει); ... Ἀπὸ τὸ 1960 ἀλλὰ ἀπὸ λίκου.
- 3) Μηχανὴ θερισμοῦ ... 0

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχῶν (δεματιῶν)... ~~θ~~.....
- 5) Μηχανή ἀλωνισμού Ἀπὸ τὸ 1952 καὶ ἐνῆλθα.....
- στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκευάζει (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον. Π.ε. ἀρχαῖοι καὶ τῶν οἰκιστῶν Κενείων. Ἐάν ἄρως εἶχε οὐδαίην, τότε τὸ κατασκεύαζε ὁ μεκκαδύτης κωῖός του ἢ ὁ σιὸς ἐξενὸς ἐκκευγῆς του.....

Ξύλινον ἄροτρον

- 3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. ὀβρία	6. σταβάρη	11. κοιλούρη
2. κουντούρη	7. προαιολιό	12. ἐφήνα
3. φλερά	8. προδεμός	13.
4. ὑνί	9. πιζεύρη	14.
5. βλάση	10. κοιλούρη	15.

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν άνωτέρω άριθμησιν).

- 4) Τὸ ὑνί. Τὸ ὑνί τοῦ ξυλίνου άρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τήν άροτρίασιν ὄλων τῶν ειδῶν τῶν χωραφιῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. - Ἰχνογραφῆσατε ἢ φωτογραφῆσατε τὸ ἐν χρήσει ὑνί (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειῶσατε τήν χρήσιν ἐκάστου.

Τὸ ὑνί ἦτο ζό. ἴδιο. Διὰ ἔλα. ζαί. Χωραφία :

ὑνί

ὑνί

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ άρότρου;

Τὸ σχῆμα τοῦ άρότρου τοῦ ζού.

- 6) ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξυλοῦ ἢ σιδήρου, ἀπὸ ἐξέτρα.

- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τήν κατασκευήν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ άρότρου (π.χ. σκεπάρι, πριόνι, άριδί, άρνάρι, ξυλοφαί κλπ.)

Σκεπάρι, βλενοσκεπάρι, άριδί, ξυλοφαί, βμίλα, πριόνι, κοτσάρι.

πριόνι

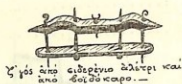

άριδα

ῥινί ἢ ξυλοφαί (άρνάρι)

- 8) α) Διά τὸν ἄροτρον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) ; βόες ἢ, ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. Πρὶν ἀπὸ τοῦ 1920 ἐχρησιμοποιοῦσαν βοδία μετὰ ἀπὸ τὸ 1920 χρησιμοποιοῦν μουχαρία.
- β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται), διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; ... Πάνω ζε. ἑνὰ. ποζε.
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἤτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ; ἦτο ἀναγκαῖος ὅταν ὄρχωναν μὲ βοδία.

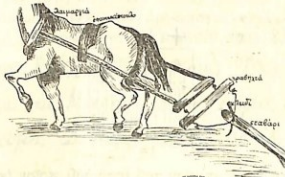

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεῦλες, πιζεύλια κλπ.). Ζυγός κτλ τὸ ὄργωμα μὲ βοδία.

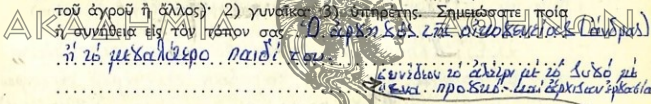
- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαιτέρως τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. ὡς ἀνωτέρω.
- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινοῦ, ὁ ὅποιος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). ... ΛΟΥΡΙΑ.
- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου ; ... Θ.
- Πῶς γίνεται ἡ ζεῦσις του (τὸ ζεψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ; ... Θ.

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, τήν ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

ζ'. Ἄροτρίασις (ὄρωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὄρωγωνε παλαιότερον (ἢ σημερινόν) : 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτῆτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλως) ; 2) γυναῖκα ; 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας : *Ὁ ἀγρὸς ἔχει ἐπιμελέσεια τῶν ἀνδρῶν ἢ τὸ μέγαλο παιδί τῶν*

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἄλογου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) *Ἐπιπλοῖται τὰ βοδία μονὰ. Στὸ ἐξέριμο τους ἔβαλαν τὸν δούκο καὶ περνῶσαν ἐπὶ λαίμῳ καὶ ἐπὶ βοδιοῦ μία ζεύλα τῶν ἄροτρον ἔδεναν ἐπὶ τῶν δούκων μετὰ ἐνα ριζέλι. Ἐπιπροδέρμα ἔδεναν τὰ ἐξέριμα τῶν βοδιῶν ἐπὶ μετὰ τῶν δούκων καὶ ἐπὶ ἐνα κλαρὰ ἐπὶ ἀλλοιῶν. Ἀπὸ τὰ λαυρία*

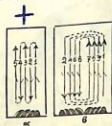
2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄρωμα μετὰ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῆ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πῶς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα (α);

καὶ παλαιότερα καὶ ἐπὶ μερὰ με' αὐλακιὰ καὶ εὐθείαν γραμμὴν. (Σχεδιάγραμμα α.)

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

Σημειώσατε με τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρῆσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ὄργου ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λαορίδας (δηλ. σπορῆς ἢ σποριῆς, ντάμιες, σιασιές, μεσδράδες κ.λ.π.); Ἡ ἔπορα καὶ παλαιότερον καὶ ἐπὶ μερὰ γίνεται με' ἔποριαν εἰς ὁπίτες καὶ ῥαζοῦν ἐπὶ ἀρχῇ τῆς ἔπορας με' αὐλακιὰς. Πιθανὴ προδοκὴ νὰ εἶναι οἱ ἔποριαι ἔλας ἴδιαι.

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λαορίς (ἢ σποριά); με' αὐλακιάν; Ναι.....

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με' σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιηθῶν ἄροτρον; Στὰ ἐπιμέρια τοῦ χωραδίου τοῦ δὲν εἶναι πιανεῖ το ἀλεζρι.

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρῆσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με' τὸ ὄνι: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ. καὶ παλαιότερα καὶ ἐπὶ μερὰ οἱ αὐλακιὰ εἰς μὲν ὄργωμα ἀνοίσκονται βαθιὰ, εἰς δὲ ἔποριαν ἀναχλα.

Εἰς ποῖα ὄργωματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. Βαδιά. εἰς. ὄρκωμα. καὶ διβόλιμα. ἀναχλῆ. εἰς τὴν σποράν. ἢ φύτευσι.

γ) Ἀροτριάσεις (ὄργωματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὄργωματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποῖαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὄργωματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλιμα, γύρισμα κλπ. Ἐκίνοστο. καὶ κίνονται. εἰς ὄρκωμα.

(ὄρκωμα - διβόλιμα - σπάρσιμα) "Ὅλα ἐκίνοστο τὴν Ἀνοιξί. Ὁρκωμα τὸν Μάρτιον - διβόλιμα τὸν Μάϊον - σπάρσιμα. ἢ φύτευμα. ἀναχλῆ. μετὰ τὸ πρῶτον."

2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Ἐκίνοστο. καὶ κίνονται τὸν Μάρτιον τὸ ὄρκωμα. τὸν Μάϊον τὸ διβόλιμα. καὶ συνέχεια τὸ φύτευμα.

3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δεόν νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

"Ἐνα μόνον. χρόνον."

4) Πόσα ὄργωματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποῖαν ἐποχὴν; Δύο. διὰ. ὅλα. ὄρκωμα - διβόλιμα

5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκευὴ χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους;

β) Ἡ ποδιά. εἶναι. ἕξ. ἐκείνου, ἐκείνου. ὀρθογωνίου.

Ἐἰς αὐτὴν τὸ ποδῶριον τὸν σπόρον καὶ ἀπὸ αὐτοῦ τὸ φύτευμα λαμβάνεται καὶ τὸν σπόρον εἰς τὸ εἶδος.

β) Μετὰ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχόν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδῶρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὄργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

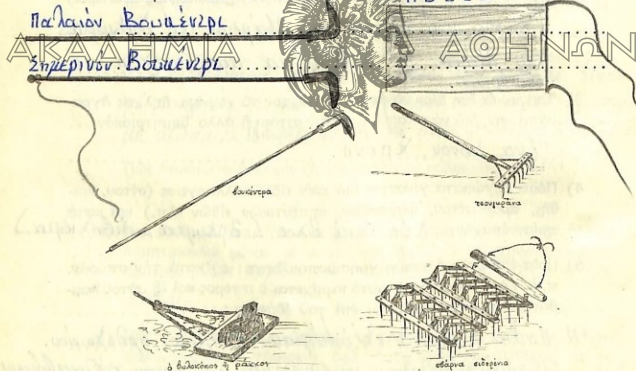
μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἔλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῆ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον;

Μὲ τὸ βουκέντρι καὶ παλαιότερα χρόνια ~~πρὸ~~ εἶχε μὲν εἰς ἓνα μέρος καὶ νὰ ζυγῶν καὶ βόδια καὶ εἰς ἄλλο ~~εἶχε~~

εἰς ἄλλο ἐλαβαν δὲ χρόνια **Μὲ τὸ βουκέντρι καὶ εἰς ἄλλο** χρόνια ἄλλα ἐντὶ τοῦ μύλου δύνανται λαμβάνειν καὶ ἀνεκταραχῆς.

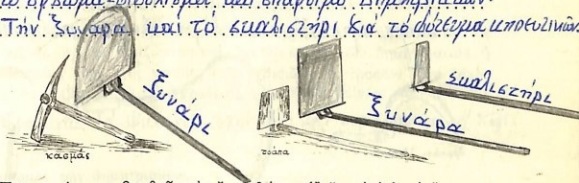
(2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); **Π.Χ.Ι.**

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ πού δὲν ἔχουν ὄργωθῆ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφή ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφία. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματα τινῶν ἐκ τούτων).

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἢ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν),
 Χρησιμολογοῦνται καὶ Χρησιμολογοῦν τὸ Ξυνάρι καὶ
 τὸ ὄργωμα-διβόλιωμα, καὶ ἐπάρσιμο Δημητριακῶν.
 Τὴν Ξυνάρη καὶ τὸ βιαλιστήρι καὶ τὸ δούλευμα κτηνοτροφίας.

6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι πρὸς ἔκτελόν
βιαλιστὰδες. Αὐτοὶ ἐπάρουν τὰς μάζες, μύθουν καὶ χορτάρια,
μαζεύουν ἢ περῶν καὶ χορτάρια καὶ βιάθουν τὸ μέρος πού δέν
τὸ πιάνει τὸ ἀλέρι.

7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεροῦντο (ἢ καλλιεροῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὄσπριων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου, εἶδους. Τὰ παλαιὰ, διὰ τὸν ἀλλοιόρκεα, χωρτίνεζαυλοῦντο
ὁπόσας γροθὰς ἀπὸ καὶ πολὺ παλὰ χρόνια, καὶ διὰ τὰ καὶ εἶδη.
Δηλαδή ὄργωμα - διβόλιωμα - ἐπάρσιμο ἢ δούλευμα

8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεροῦντο (ἢ καλλιεροῦνται), διὰ τροφὰς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά. Ὅσα ἐκαλλιεροῦντο
καὶ διὰ βιζνῆς ἐκτὸς τοῦ τριφύλλιοῦ πού ἐβιτῆρνετο
ἐξ ὠριμμένα παλιὰ χωράφια.

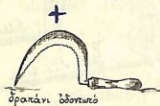
9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμηλῶν ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως. Ἐκίνετο καὶ κίνησις ἐν χωροῖσι ὄργωμα - διβόλιωμα -
βιαλιστήρι - Κατῶσιν ἀνοίδου καὶ ἀνοίδου κουβελ καὶ ἐξ αὐτῶν
τοποδιῶν εἰς πρὸς δούλευσιν παστῆς Αὐλοῦδι ἑλαφρὸ βεπασμα.

Β. Θ Ε Ρ Ι Σ Μ Ο Σ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
 (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) Μὲ τὸ δρεπάνι, καὶ παλαιότερον, καὶ βήμερον, χρησιμοποιεῖται ὁ ἴδιος τύπος δρεπανιοῦ. Τὸ δρεπάνι αὐτὸ ἔχει ὀκτώμ. ἡμικύλιον καὶ βέρει ὀδοντωτὴ κοίτη. Πιάνεται

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε ἔπισης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.

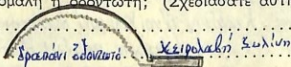
* ἀπὸ τὸ ἐν αἴματι πῶς γίνονται χειρολαβὴ. Τὸ ὀκτώμ. γὰ μέκελας καὶ ἢ κελύφι μαχαβερῆ του εἶναι ὁμοία

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΣΧΕΔΙΑΣΜΑΤΩΝ... ΔΟΗΝΩΝ

2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσες) θερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). Πρὶν ἀπὸ τὸ 1960 ἐπιβόλοιο γὰ χόρτα μὲ δρεπάνια καὶ ἀποδείχθη ἀπὸ τὸ 1960 καὶ ἀρκετὰ θερίζονται μὲ ἀβέες. Κόσσα ἴδια μὲ σχεδιάσματα.

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικῆς ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτὴ; (Σχεδιάσατε αὐτήν). ὀδοντωτὴ.

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἢ χειρολαβὴ του (σχεδιάσατε ἢ φωτογράφησατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο; ... ὀδοντωτὸν... ἐλέγετο... δρεπανι.

5) Ποίος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεία (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ά.) Πρὶν. καὶ 1950. οἱ βιθαραιοὶ. Ζήμια τὰ ἐρβοραία.

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζωσης καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) Ὁ θερισμὸς βιθαρῶν ἐκίνητο μετὰ χινηταὶ μὲ δραπάνια. Τὰ ψυχανθῆ θερίζοντο καὶ θερίζονται μὲ τὸ χερί.

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. Ἀναλόκις πρὸς τὴν ἐνοικίωσιν τῶν βιθαρῶν ἢ ἀνάλοκα μὲ τὴν ἀνάγκην τροφῆς τῶν ζώων θάνατος ἐθερίζοντο καὶ θερίζονται εἰς ὕψος 10-60 ἐπιπέδων ἀπὸ τοῦ ἐδάφους.

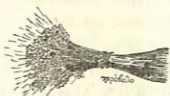
2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσι) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται).

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραχτιές, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰς ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰς. Μέχρι τοῦ 1940 καὶ ἐξείλασαν χερόβολα ἀπὸ τοῦ 1940 καὶ ἀρκετέρον καὶ βελτιώσαν. Χεριές οἱ ἴδιοι καὶ τὰ ἀποδέξουν εἰς ἐδάφους οἱ ἴδιοι.

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλά ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

οἱ χεριές τοποθετοῦνται ἐξ ἑξῆς. Πάντοτε ἔμεινε βιθαρῶν. Ὁ δὲ μαρσοὶ λαμβάνει μέλιπο. πρὸς τὸ κέντρο...

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. ... > Ἀγκαλιές

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἦρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τρόπου καὶ ποῖον ;

Ἀερίλων. καὶ αἱ ἄνδρες. καὶ αἱ γυναῖκες.
Ἐρακλεματῆαι. ἀερίων. οὐδέ. ὑπάρχον. οὐδέ.
ὑπάρχον.

2) Πῶς ἠμείβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπήν (ξεκοπῆς). Ποῖα ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε με τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τρόπον σας ὀνοματολογίαν)

.....
.....
.....
.....

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμὸν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῆ ἢ μέση των) ;

Οἱ ἄνδρες. ἔφερον. ἀπὸ τοῦν. μέση. καὶ. αἰμα, προβίος.
Οἱ γυναῖκες. εἰργάζε.
Στήν. μέση. δέν. χρειαζομεθα οὐδὲν. δῶνες.

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμὸς ;
 Ἐθιλάβουνο . . ἀπὸ τῶν . . Τρίτην . . Τὸ εἶχαν . . δὲ βέβαλο
 ὁ ἀέρος . . καὶ ἀρχίβη . . ἡμέρα . . Δευτέρα . . Τετάρτη ἢ Παρασκευή . .
- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά . Ἐλέδον ἔην . . Πέριδικα //
 καὶ ἰαί . . κάτω . . ὠν . . καίβη . . καὶ βῆν . . καλαμῶνα . . θέρειει ὁ
 Γιάννος . . μέζον . . Ραδύνα . . //
- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποῦ μένου ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μετὰ τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάβαν, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)
 Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον . . Στὸ γέλευστα χωράφι καὶ βέβαλο
 ἀφήνουν ἓνα μικρὸ μέρος ἀθήριστο
 . . Ταῦς σιάνεις . . καὶ τριάντα . . καὶ πάλια καὶ καὶ ἀκοροῦβασι

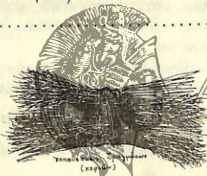
δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἔσπερας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; . . Ταυτοχρόνα . . μέζον . .
 Ἀερίσμα . . ἀμαλαθαῶβι . . τὸ δέσιμο . . καὶ ἢ μεταφορᾶ

2) Πώς γίνεται το δεμάτιασμα ; Ποίος έδενε τούς στάχους και ποίος τούς μετέφερε και τούς παρέδιδεν ως χεριές, άγκαλιές ; Πώς έδένοντο· με κοινά σχοινιά, με σχοινιά κατεσκευασμένα από βελουσειδεΐς θάμνους, π.χ. βροϋλα, σπάρτα κλπ. Κατά το δέσιμον τών δεματιών μήπως έχρησιμοποιείτο και εργαλείον τι ; Περιγράψατε λεπτομερώς τήν έργασίαν ταύτην μετά παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ή φωτογραφιῶν.....

Τέσσερες άγκαλιές ενοποδευῶνα εταυρωτά και
 έθξείαχναυ. ένα δεμάτι. Τα δεμάτια τα έδενον
 οί θξριβγαί με βέρβες ή βίμαλη τα γελωταία
 άμώς χρονια χρησιμοποιοῦν βύρμα. Από τό 1960
 παύ χρησιμοποήθαι. Χιά τό δέξιμο τῶν δεματιῶν
 τό βύρμα, χρησιμοποήθαι χιά τό μαλό δέξιμο τῶν
 πέντα.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

3) Τά δεμάτια μετά τό δέσιμον αφήνοντο εις τήν ιδίαν θέσιν ή συνεκεντρώνοντο εις ώρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου άγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο εκεί και πώς έτοποθετοῦντο ;

Αθίνοντα εγίν ιδία δέβι διά τα μετέφερον...
 άμώς... ετα άλώνια και ζεῖ τα ενοποδευῶνα
 βέ. βειρές - τήν μία πάλω εγίν άλλη και εδχημα-
 τίσσο. ζεῖ μία. Θεμνια. Τό μέρος όπου εταδευε
 τῶν πατάτα δεμάτια εκέετο Θεμνωσαάβι.

ε. Συγκομιδή τών γεωμήλων.

1) Από πότε ήρχισεν ή καλλιέργεια τῆς πατάτας εις τόν τόπον σας ; Από τό 1890.

Πότε γίνεται η σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς... Τὸν... Ἀπρίλιο ἢ
 Μαΐο... Ἀρδωναν... τὸ μῆνα... Μάρτιο... Διβάλλαν
 ζὸν... Ἀπρίλιον... ἔν συνεκία... ἀναίκαν... ζουβία... καί
 ἐποδοζεύουαν... ἐκτὶ... τὶς... πρὸς Φύτευιν παλαιὰ...

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
 μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
 ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
 ἄροτρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
 φωτογραφίαν... Μὲ Σκαπάρι.....

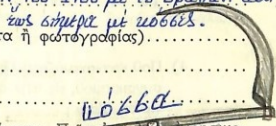
Σκαπάρι

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

1) Ἐσυνθηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
 χειμῶνα μὲ θηρά χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκου); Ἐσάν
 ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
 κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ... Ναι... ζανὸ ζριβύλλι.

Ἐ. σανὸς. ἐπέφηνετα ζὸν... Ὀκτωβρίῳ... καί... ἐθερίζετο... τὸν Μαΐο.
 Ἐποδοζεύετο... εἰς ζὸν... ζὸν... καί... ὄσαν... ἐξηραίνετο... ἐδένετο καί
 μετεφίρνετο... εἰς ἀποδοτικὰ ζῶν ἐπιζῶν... διὰ ζὸν... ἀλλεξίν του.
 Τὸ Τριφύλλι... ἀπεφένετα... καὶ... ἐξέβλετο... χρόνια... καί... ἐθερίζετα
 τὸν μῆνα Μαΐου... ἕως τὸν Αὐγούστο... καί... ἐπὶ πέντε... φάρας.

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
 σαν κ.ἄ.). Τὸν... Μαΐου... Πρὶν τοῦ 1960... μὲ τὸ δρανι... καί... μὲ
 τὸ ἀλεξωϊρι... Ἀπὸ τοῦ 1960... ἕως σήμερον... μὲ κοβέξ.
 (Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
 ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
 κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) . Το ξύρισμα γίνεται καί γίνεται
μέ τ'α Χέρια ή μέ δραπάνια δερισμού . Στο δέξιμο
Χρησιμοποιείται ξύριμα καί νήβια

Γ' ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

α. 1) Μεταφορά των δεματιών προς άλωνισμόν. Συνκεντρώνοντο προς τούτο επί τόπου εις τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εις ἄλλην θέσιν, π.χ. εις τὸ άλωνι, εις τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

Μετεφέροντα εἰς ἀλώνι . Ὁ χώρος εἶπου εἰσποδεύοντο
ἐλέγξτο καί γέθειαι θεμνωσάσι

2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος οὗτοι τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμνωστάσι, θεμνωιά, θεμνωιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως;

Θεμνωσάσι . Τὰ σωρὰ τῶν δεματιῶν τὸν θέτει
θεμνωιά . Ταποθετοῦνται τὰ δεμάτια εἰς σειρὰ καί
τὸ ἐν ἑπάνω εἰς ἄλλο .

3) Ὑπῆρχεν ἀνάκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν άλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ άλωνι; Ὑπῆρχον; Ὁχι;

Ἐδίνοντο εἰς ἄλλα τοῦ χωριοῦ καί εἰς εἰρηκτὰ
καί τὰ λαίην εἰς ἄλλα

4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ άλωνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωριοῦ; Εἰς ποίαν θέσιν;

Ἐκίνατο εἰς ἄλλα τοῦ χωριοῦ καί εἰς εἰρηκτὰ
καί τὰ λαίην εἰς ἄλλα

- 5) Τὸ ἄλωνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ; ἂν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του, δηλ. με ποίαν σειράν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Καὶ ἐ. ἄλωνι .. ἔστ. ἰδιουκτησία .. περιεχοζῶρων .. ἔστ. μιὰ οἰκογένεια .. Ἀκίνητον με βεῖραν ἄλλα μεσόριον κωνίτι ἀποβάσει τῶν ἰδιουκτητῶν. Ὁ χρόνος ἐκαιονίσις ἀπὸ ἑνὸς καὶ ἑξήκοντος.

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἄλωνισμα καὶ πότε λήγει ;

Ἀρχίζει με τὸ ζέλος τῶν δεριζομῶν καὶ τελειώνει μετὰ τὸ ἔναν μῦσαν ἔστ. ζέλος ἰσχυρῶς.

- 7) Εἶδη ἄλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματάλωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχεδίασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

Ἐπὶ τῶν χωματάλων καὶ πετράλωνο. Ἀπὸ τὸ 1952 διαμαρτυροῦν τὴν χρῆσιν τῶν.

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἄλωνι ἐκάστου ἐτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἄλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνο : καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρχει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν καὶ ἀχύρῳ). ἔστ. τέλος τῶν δεριζομῶν .. ἰσχυρῶς

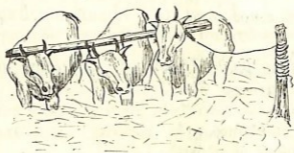
καὶ ἐπισκευάζουν τὸ ἄλωνι .. κόβουν τὰ χορτάρια τὸ βουρξίζουν .. καὶ τὸ καταβρέχουν με νερό.

- 9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἄλωνιοῦ καὶ ἡ ἐνάρξις τοῦ ἄλωνισμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

* Δ.χι. ἄλλα μετὰ τὴν δεριζομῶν ..

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἄλωνι τῶν δεματιῶν, ὅπου ὑπάρχει ἄλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἄλω-

νισμόν; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἶονδήποτε ἄλλον.
 Ξεπολαδεζοῦντο ὄρδια... καὶ μυαλινοῦς... περὶ... ζῶν...
 δεξερὰ. (ἄλωνος ἡλια). Ἀμολομοδοῦσες. τὸ... εὐεργισμα
 ζῶν. ἀνὰ κύβων. πρὸς... διαφόρου... θέρειν.....

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦσης ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχρυστοποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.). Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ ξύλινα στύλας, ὕψους δυο μέτρων (καλούμενος στηγερὸς, στρούλουρας, δουκάτι, βουκάνη κ.τ.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου εξαρτῶνται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλικῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

Πρὶν τοῦ 1900. ἐκρημομοιοῦσαν... διὰ τῶν ἀλωνισμῶν βόδια.
 Ἀπὸ τοῦ 1900-1952. χρησιμομοιοῦσαν... μυαλινοῦς καὶ ἀλοῦ.
 Στὸ ἀλώνισμα ὑπάρχει ὁ δεξερὰ. καὶ εἰς τὸ μέσον αὐτοῦ
 τὸ μυαλινοῦς. τὸ μυαλινοῦς συνδέεται τὰ δεξερὰ καὶ
 τὰ ζῶα μετὰ τὸν βοσκήρα ἐνὸς ὄχιου. τὰ ζῶα ἔδει*

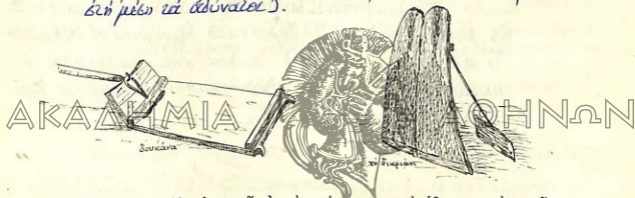
β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἀλοῦ κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ ἀλωνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνο-
 στυλον μετὰ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειάς, αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμὸν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στύλος εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδεμένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειὰς περὶ τὸν λαιμὸν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται ἀκόμη) ἀλωνισμὸς κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον*

* ἔσπυρα δεικνύοντα νὰ ἔρχωνται μυαλινοῦς καὶ νὰ κόβουν τὰ στάχυα. ἔδεινεν ὅτι ἀλλὰ δὴ τῆς βορᾶς ζῶν ζῶων καὶ εἰς 20-30 λεπτά.

τες και σχετικές φωτογραφίας ή ιχνογραφήματα). Μὲ ἕνα ἔχοντι
 ἐπιχειρήσαν. Αἰθρία ρόβει ὅσες δὲ ἀρειαίονα διακρίνω.
 Καὶ νιν. ἰληγίασαν. καὶ ἰωα. τὸ ἕνα μονα. εἰς ἄλλο
 καὶ εἰς. λαμὰ. μακρονὸς. ἔβασαν. καὶ. μιά. ἄθλια. Λαὶ ἄθλια
 ἦσαν. μετὰ. τοῦ. ἐνωμίας. Ὁ. ἄθλια. ἐπιχειρήσαν. μετὰ ἕνα ἔχοντι
 πρὸς τὸ ἄλλο ἄμρον του ἦτο ὁμινο με τὸ μακρόν. Ἡ ὁμινο τῶν δυνῶν *

γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μη-
 χανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶ εἰς
 ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω
 ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων
 σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται
 δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων
 διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

* ἐρυθμίσσο ἀνελοσσε μετὰ τὴν δύναμὴν τῶν ζώων ὅπως εἰς δύναμι
 εἰς μέν καὶ ἀδύναμι.

Σημειώσατε, ἂν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο
 μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνα, δικριάνι,
 βολόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνθήεις
 διαστάσεις. Ἐπὶ ποῦ τὸ ἐπιομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμε-
 ρον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητρι-
 ακά. Ἐλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἀλωνι-
 στικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκία,
 ρεβίθια κ.ά.) ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνομένων καὶ
 περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; Χρησιμοποιεῖτο καὶ Ντουβένι.
 Αὐτὸ πρὶν. τοῦ 1920. ἦτο. ξύλινο. καὶ εἶχε. διδερένια. λεπίδια.
 Ἀπὸ τοῦ 1920. ἔδιναν. Ντουβένια. διδερένια. εἶχε. ὄσπρια
 ζευγνομένου. χρησιμοποιεῖτο. κυρίως. καὶ τὸ ἀλωνιστικὸν τῶν
 βιτηρῶν. Το. ἐπιομηθεύοντο. ἀπὸ τοῦς. ζιζιτηροῦς.
 Διαστάσεις. Ἐ. Μικρὴ. βάσις. 40. ἐμ. Μεγάλη. βάσις. 80. ἐμ.
 Μήκος 1 μέτρο.

δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἄλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;

Ἀπὸ ἀνατολῆς μέχρι δύσεως τοῦ ἡλίου. ἔπαινε-
λαμβάνετο τὴν ἐπομένην ἡμέραν ὅταν δὲν ζελεῖται.

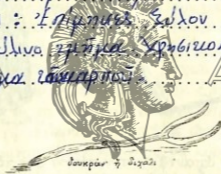
12) Ποῖα ἄλλα ἄλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον δικάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

Τὰ δικαριὰ: ἐπίμηκες ξύλον πού ματέληκε εἰς ὀδοντωτὸν ἄκρον. Τὸ ἄκρον τοῦτο ἔκινε μὲν τὸ 1920 ἐξωτερικῶς.

Τὸ βουάρι: ἐπίμηκες ξύλον πού ματέληκε ἐξωτερικῶς.

Τὰ βουάρια πρῶτα χρησιμοποιεῖται μόνον εἰς τὰ ἄλωνα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

δουκράνι ἢ δικάλι

13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἄλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ δικάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἄλωνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἄλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπους στάχους ; .. Μὲ λι. Γ. Ζ. α. . . Χρησιμοποιεῖ . . . διὰ τὴν

ἐξοικονομία αὐτῆ. ὄχι μόνον. Τὰ δικαριὰ! ἄλλα καὶ τὰ βουάρια καὶ τὰ βάρωμα.

14) Ἦτο ἐν χρήσει ἐιδικὴ ἄλωνόβεργα διὰ τὴν ὀδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῶων; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι ἄλλαχού φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ τῆς; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα)

ἔχον τὰ μαμουζέβι. Ταῦτα εἶχε μῆκος 120 μ.

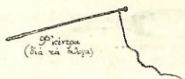
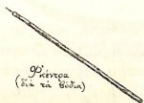
ἔχον τὰ ἄκρον ἄκρον ἢ τὰ βουκέντρι διὰ τὰ

πιάσει αὐτοῦ. ἔξω ἄλλο ἐμποδιστὸν τὸ λουρί.

Καμουζέβι

- 15) Πώς λέγεται ή εργασία του άλωνίσματος ενός άπλώματος, δηλ. ενός στρώματος σταχύων έντος του άλωνιού. (Έν Κρήτη καλείται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. άπλώματα) σίτου, κριθής, βρώμης κλπ. ήλωνίζονται καθ' ήμέραν . . . **Έλεξτε . . . Λιθάμα . . .**

Μόνον ένα λιθάμα ήλωνίζετο μετά ήμέρα . .

- 16) Πώς λέγονται οί άλωνισθέντες στάχυς, προτού λιχνισθοῦν διά να άποχωρισθοῦν τά άχυρα από τον καρπόν ; (έν Κρήτη : μάλαμα)

Λιθίμα . . . Ταῦτο μέ τό ζέλος του άλωνισμοῦ

έβαζέκέντρωμένο μονιά στον άποχερά μετά ζεχνισμένο ενός βωρού.

- 17) Ποιοί άλωνίζουν : ό ίδιος ό γεωργός μέ ίδια του ζώα ή υπήρχον (ή υπάρχουν ακόμη) ειδικοί άλωνιστοί (έν Αιτωλία : βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι άλωναράοι και άγωγάτες), οί οποιοί είχαν βόδια ή αλογα και ανέλαμβανον τον άλωνισμόν . . .

Άλωνίζον επί τό πλείον οί ίδιοι και μέ δικά τους

ζώα . Υπήρχον όμως και ειδικοί . . άλωναράοι οί

οποιοί . . ήλωνίζον τά βιτηρά . . ζεκείνων που δεν είχαν

ζώα . . . ζεκείνων . . και είχαν ανάκτη και από ξένα ζώα . .

- 18) Πλήν του μέσου τούτου μέ ζώα και μέ άλωνιστικόν εργαλείον υπήρχον παλαιότερον εις χρήσιν άλλα μέσα χωρισμοῦ του καρπού από τους στάχυς π.χ. τό κοπάνισμα αυτών μέ χονδρόν ξύλον (τόν κόπανον) ή μέ άλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω έν σελ. 26 εικόνα).

- 19) Ό κόπανος οὔτος πώς έλέγετο· έκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μήκος και πάχος είχε και ποιον τό σχήμα του ;

20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἄλωνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου· (π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.).....

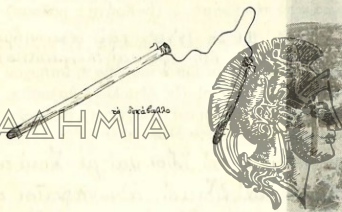

κοπάνου εὐρομυλῆ

ξύλο κομμιζιτὸ διὰ τὸ κρεῖντεμα μικρῶν κερῶν δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

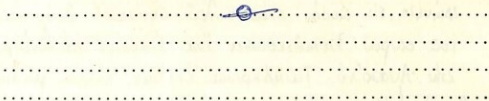

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἐνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῆ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν;

21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγοῦδια ; Ἐὰν ναί, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμὸν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

Μόνον ὄταν ἐλύοντο μετὰ ἑλέκον διάφορα
 Δημοτικά τραγοῦδια Δίστιχα ἢ ἄλλες φράσεις
 εἰς ἐλεγκοῦτο

23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συγγενισμὸς κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) Ἄρα τὸ 22ος 1952 καὶ

ἀπὸ Κεῖα Παν. ἐπρομηθεύθη ὁ Α. Γεωργίου Σιδηροπόλεως.

β'. Λίχνισμα

1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μετὰ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ... Λειῶμα... Τὸ λειῶμα ἐβράκειν-
 ριώνετο μετὰ τὸ δικριάνι... Φτυάρι καὶ βάρωμα

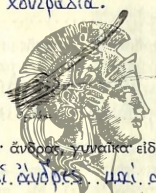

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Πρὸ τοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο. Το. Χειμῶμα. βυδαν-
 ζαμίνετο. εἰς. βωσάν. βροσχυλῶ. βχρύματος. ζῆν. κερυφῆ
 τοῦ. βωροῦ. ζοποδελθῶσαν. ἕνα. διαριάνι. καὶ. βλήθη. πρὸς
 ζῆν. Ἀνασολῶ. Ταυμάχρονα. ἔλεξαν. Χίλια. μῦθια. μ...
 "μελαβάκιω".....

2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
 φυτῶρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....

.. Διαριάνι. καὶ τὸν. κερυφῆ. διὰ. νά. βλήθη. ἢ. βυδανζ.
 .. χρυσεομοριασῶσαν. τὰ. φυτῶρι. καὶ. τὸ. κέρωμα. διὰ.
 νά. μασκῆ. γὰ. χονδράδια.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίξει) ἄνδρας, γυναῖκα εἰδικὸς λιχνιστῆς ἐπ' ἀμοιβῆ ;
 Λιχναῶσαν. καὶ. αἱ. ἄνδρες. καὶ. αἱ. θυναίτιες.....

4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὁποῖα μετὰ τὸ
 λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ. (εἰς τινος τόπους καλοῦν-
 ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κου-
 τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεῦτερον ἀλώ-
 νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζῶων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

.. Τὰ. χονδρὰ. τεμάχια. τῶν. σταχύων. λέγονται
 .. χονδράδια. .. Τὰ. χονδράδια. ἢ. χονδράδια. τὰ.
 .. ρίχνουν. διὰ. ζῶα. δὲν. γὰ. ἀλωνίσσου. δεύτηρον
 .. φορά.....

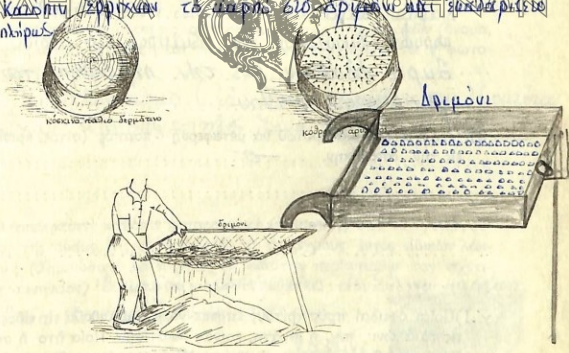
5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζῶων διὰ τὸ δεῦτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώ-
 νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾶται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο ; πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καί καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο

6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιγίσματος (ἀνεμίματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμένοντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

.. Τὰ χονδράδια .. ἢ .. χονδράδα .. μαδαρίλιετο ὡς ξέπης .
 .. Ὁ ἀνδρὰς .. μετὰ διστάρι .. χικινάκι .. τὸν μαρρό .
 .. μετὰ χονδράδια τὰ χονδράδια ἔρχονται ἐξήν
 ἐπιδύματα μὲν διχθέντων ἀπὸ μιᾶς κυναῖνα διὰ γῆς
 Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα ἀπομακρυνόμενων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

κοσκίνα ἐνὶ δουδίῳ ἐνὶ δουδίῳ (ὡς ἐκείνη διαγράμμα)
 καὶ πτυζήριον τὸ μαρρό διὸ δριμόνι ἀπὸ μαδαρίλιετο
 κλίμαξ

νων μὲ ὅπως διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μὲ τὸ κοσκίον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους : βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρῆσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχθυογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρῆσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

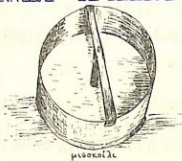
.. Οἱ ζῶνται. καὶ. ὁποιῶν. ἀνέφερα. πρᾶκτουμένου.

- 7) Ὄταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός; Πῶς χαράσσεται καὶ ποῖα ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ; *ὄχι. τὸν μαρτύ. τῶν. Πέρας. ἀπὸ τῶ. ὄριμον. τὸν πένου. ἕνα. σωρῶ. καθῶν. με. ἕνα. διαρῶν. καρφῶν. πικρῶν. ἔδωκα. σωρῶ. καὶ. ἄλλο. μαρτυρῶ. βλεπῶν. ἕνα. διαρῶ. τῶ. ὄριμου. τῶ. ἄλλα. ἀδῶν. ἕως. τῶν. περιφέρεια. τῶ. ὄχι. μαρτυρῶν. ἀπῶν.*

- 8) Ἄλλο ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. *ο*

γ'.1) Ποῖαι ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι. π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποῖα ἦτο ἡ συνθήκη. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις οκάδας, εις κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνογράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας). Ὀνομα ἡ μαρῶν πῶ
 ἔοικος. ἔρχοντο. εἰς ἄλωνι. ὁ δεματιεὺς μετὰ μίαν θινάσσα βίτην
 ἡ ποίαν. ἔβαλε. τὸ δεματιον. τοῦ μαρῶν. Τὸν μαρῶν ζὼν με-
 ζροῦσαν μετὰ ἕνα δοχεῖον. πού. τὸ ἔλεξαν. μίκιλο. Τὸ μίκιλο
 ἔπλενε 12 οὐαῖδες εἰς ἄρι καὶ εἶχε σκῆμα κυλινδρῶν.

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλωνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μετρά των δημοτριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν)

..... Τὸ ἀλωνιάτικο (ἕνα ἄμμι ἕμ μέρος τοῦ ἰδιουζήτου
 εἶχαν χρησιμοποίησιν ἕνα ὄνω.)

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας) Ὁ μαρῶν. εἰς ποδζεῖτα εἰς ζύλινα μαβάκια
 λα δρωῖα. εἶχαν καὶ ἔχου εἰς βίτι τους.

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνι. Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κευσις εις την υπαιθρον ; ..Τὸ ἄκωρον ἐπιπαρθεύειτο... εἰς
 εἰς τὰς ἀρεθβάτας... εἰς τὸ ἰσάκειον... εἰς δὲ αἰάδα
 ἀλλὰ εὐμῖο ἐἴοσι εὐδ' ἄλλο μῖο ἐβάσαν τὰ βῶνα

5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογία τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυς ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

Μὲ εἰδικῆ μηχανῆ... ἢ ὄπως εἰς ἔλεξαν μου...
 εἰς λῆξαν μηχανῆ μαθαρῖομου βιτηρων.

6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογία τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτή) ἐκ σταχύων,
 τὸ ὁποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὄπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτή αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ υπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αὐτή ; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

β'. 1) Ποιοι ανάπτουν τήν πυράν' παιδιά, ήλικιωμένοι, ποιος άλλος ; ...

2) Ποιος ή ποιοι συλλέγουν τά ξύλα, θάμνους κλπ. δια τήν πυράν.
Τά κλέπτουν ; "Αν ναι, άπό ποιον μέρος ;

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποια αί συνήθειαι εις κάθε τόπον δια κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι έπικλήσεις, ξόρκια, άσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τά σχετικά κείμενα

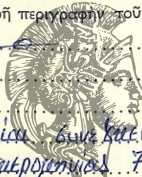
2) Πηδήματα, χοροί γύρω άπό τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερώς)

3) Τί καίονται εις τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα (περιγράψατε λεπτομερῶς)

5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἔθιμου εις τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ἐπιμελομένη ἡ Πληροφορικὴ Διεύθυνσις ἐπέλεξε ἀποκρινοὺς καὶ κατὰ τὰς ἡμερομηνίας 7-10 Ἰανουαρίου 1971.

Κ Α Τ Α Σ Τ Α Ξ Ι Σ

Ἐμφαίνουσα τὰ ὀνομασεπώνυμα ὡς καὶ λοιπὰ στοιχεῖα τῶν πληροφοριοδοτῶν.

α/α	Ὄνομασεπώνυμον	ἡλικία	Γραμματικαὶ ὀνομασίαι	Τόπος καταγωγῆς
1.	Κωνσταντῖνος Παναγιώτου	75	Ἀπόδοτος ἐχολαρχείου	Μ α ἱ υ υ ρ
2.	Τάσος Παναγιώτου	69	Ἀπόδοτος ἐμπορίου	- -
3.	Μπασιλοῦνας Βασιλείου	60	- - - -	- -
4.	Μιχαὴλ Παναγιώτου	59	Ἀπόδοτος ἐχολαρχείου	- -
5.	Μπασιλοῦνας Παναγιώτου	57	Ἀπόδοτος ἐμπορίου	- -

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΕΡΣΟΛΟΓΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

